

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/18-21

T.C.
DENİZLİ
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
5. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/403

Karar No. 2025/746

Tarihi: 24/04/2025

- MASUNİYET KARİNESİ
- BİR KİMSENİN SUÇLU SAYILABİLMESİ İÇİN KESİNLEŞMİŞ MAHKUMİYET KARARININ GEREKTİĞİ
- HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI KARARININ KANUN YOLLARINDAN GEÇEREK KESİNLEŞMİŞ BİR MAHKUMİYET KARARI NİTELİĞİNDE OLMADIĞI
- GEÇERSİZ FESİH

ÖZETİ: Anayasa'nın 38/4 maddesinde "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz." hükmüne yer verilmiştir. Madde metninde yazılı "hükmen" ibaresinin kesinleşmiş bir mahkumiyet kararı anlamına geldiği konusunda şüphe yoktur. Aksi takdirde, bir kimse hakkında kesinleşmemiş bir karara yahut ceza yargılamasına dayanarak, o kimsenin suçlu olduğu veya olmadığı konusunda sonuca varmaya çalışılırdı ki, bu durum tehlikeli ve yanlış olduğu açıktır.

Masumiyet karinesi açısından bir kimsenin suçlu sayılabilmesi için, kesinleşmiş bir mahkumiyet kararına dayanılması gereklidir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı, masumiyet karinesi açısından değerlendirildiğinde; her ne kadar Hakimde sanığın suçlu olduğu konusunda bir kanaat oluşmuş ise de, bu kanaat bir hüküm olarak açıklanmamakta olup söz konusu karar,

kanun yollarından geçerek kesinleşmiş bir mahkumiyet kararı mahiyetinde değildir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; işverence feshe gerekçe gösterilen 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 48/A-5 maddesinde, maddede sayılı suçlardan mahkum olmamak şartı bulunmaktadır. Artvin Ağır Ceza Mahkemesi'nin 14/03/2019 tarihli ve 2016/96 E. 2019/51 K. sayılı ilamı mahkumiyet kararı niteliğinde olmadığından davacının iş sözleşmesinin feshi haklı ya da geçerli nedene dayanmamakta olup Mahkemece aksi yönde kanaatle davanın reddine karar verilmesi hatalıdır.

İlk Derece Mahkemesince verilen karara karşı davacı ve davalı Bodrum Belediyesi Personel Anonim Şirketi vekilleri tarafından istinaf kanun yoluna başvurulması üzerine istinaf incelemesi yapılması için dosya Dairemize tevzi edildiğinden; Dairemiz esasının yukarıda belirtilen sırasına kaydedildi. Dosya incelendi, yapılan müzakere sonunda gereği düşünüldü:

Davacı vekili, müvekkilinin iş sözleşmesinin haklı ya da geçerli neden bulunmadan feshedildiğini ileri sürerek feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini, işe başlatılmama halinde ödenmesi gereken tazminat ile boşa geçen süre ücreti ve diğer haklarının belirlenmesini talep etmiştir.

Davalı Bodrum Belediyesi Personel Anonim Şirketi vekili, somut uyuşmazlıkta Adli Yargının görevli olmadığını, davalı şirketin 696 Kanun Hükmünde Kararname'nin 126. maddesi ile 27/06/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Kararname'ye eklenen Ek 20 nci ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Uygulanmasına Dair Usul ve Esasları belirleyen tebliğin 28 inci maddelerinde "İl özel idareleri, belediyeler ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri ve belediye bağlı kuruluşlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ve Kamu İhale Genel Tebliği 78 inci madde hükümleri kapsamında hizmet alımı yöntemiyle çalıştırılan personelin bu idarelerin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarıdan fazlasına sahip olduğu şirketlerde işçi statüsünde istihdam edilmelerine" ilişkin hükümler doğrultusunda kurulmuş ve bu amaç ile personel istihdam etmekte olduğundan uyuşmazlığın İdari Yargıda çözümlenmesi gerektiğini, davacının iş akdinin haklı nedenle feshedildiğini, davacının Bodrum Personel A.Ş. bünyesinde, Harita ve Kadastro Teknisyeni olarak 17/01/2022-06/09/2022 tarihleri arasında görev yaptığını, işe başlamasına yönelik yasal sürecin usul ve yasaya uygun olarak yürütüldüğünü ancak 28 Nisan 2018 tarihli, 30405 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan 2018/11608 Karar Sayılı İl Özel İdareleri, Belediyeler Ve Bağlı

Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerin Gördürülmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Kararın 4.maddesinde düzenlenen "şirket personelinde aranan şartlar" maddesine istinaden yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda;" 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 48-A bendinin 5 numaralı alt bendinde belirtilen şartları taşımadığı" gerekçesiyle davalı şirket tarafından iş akdinin feshedildiğini, fesih bildiriminde fesih sebebinin açıkça gösterildiğini ileri sürerek davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkemesince, toplanan delillere dayanılarak;" işverenden iş akdinin devamının beklenemeyeceği ve fesih tarihinde şüphe feshinin şartlarının oluştuğu" gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı vekili istinaf başvurusunda; müvekkilinin terör örgütü propagandası yapmak suçundan HAGB kararı aldığını, HAGB kararlarının mahkumiyet hükmü sayılamayacağını, müvekkilinin işe iadesinin gerektiğini ileri sürerek İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

Davalı Bodrum Belediyesi Personel Anonim Şirketi vekili katılma yoluyla istinaf başvurusunda; iş akdinin feshinin geçerli nedene değil, haklı nedene dayandığını ileri sürerek İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

Dava, feshin geçersizliğinin tespitiyle işe iade ve buna bağlı mali hakların belirlenmesi istemlerini içermektedir.

Dairemizce istinaf incelemesi, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 355. maddesi gereğince, istinaf sebepleri ile bağlı kalınarak, kamu düzenine aykırı bir yön bulunup bulunmadığı hususu ise resen gözetilerek yapılmıştır.

Dava açılmadan önce süresinde arabulucuya başvurulduğu, tarafların anlaşamaması üzerine arabuluculuk sürecinin sona erdiği ve davanın hak düşürücü süre içerisinde açıldığı anlaşılmaktadır.

İşçinin belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalıştığı, işyerindeki kıdeminin altı aydan fazla olduğu, işveren vekili veya yardımcısı konumunda bulunmadığı ve çalıştırılan işçi sayısının otuzdan fazla olduğu da sabit görüldüğünden, işe iade davası açılabilmesi için ön koşullar oluşmuştur.

Taraflar arasında, iş sözleşmesinin feshinin haklı ya da geçerli nedene dayalı olup olmadığı noktasında uyumsuzluk vardır.

Somut olayda, davalı işveren Bodrum Belediyesi Personel Anonim Şirketi tarafından " 17.01.2022 tarihinde yapılmış olan belirsiz süreli iş sözleşmeniz 28 Nisan 2018 tarihli ve 30405 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2018/11608 Karar sayılı İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Madde 4- "Şirket Personelinde Aranan Şartlar" maddesine istinaden yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında 657 Sayılı Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (5) numaralı alt bendinde

belirtilen şartları taşımadığınız bildirilmiş olup 06.09.2022 tarihi itibarıyla tarafımızca feshedilmiştir." şeklinde düzenlenen fesih bildiriyle davacının iş sözleşmesinin feshedildiği anlaşılmıştır.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 48. maddesinde;

Genel ve özel şartlar:

Madde 48 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/14 md.)

Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır.

A) Genel şartlar:

1. Türk Vatandaşı olmak,[111]

2. Bu Kanununun 40 ncı maddesindeki yaş şartlarını taşımak,

3. Bu Kanununun 41 nci maddesindeki öğrenim şartlarını taşımak,

4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

5. (Değişik: 23/1/2008 - 5728/317 md.) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) [112] zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak." ..düzenlemesi mevcuttur.

Artvin Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2016/96 esas 2019/51 karar sayılı, 16/05/2019 kesinleşme tarihli ilamıyla davacının terör örgütü propagandası yapmak suçundan 3713 sayılı TMK'nın 7/2 maddesi uyarınca hapis cezasıyla cezalandırılmasına ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir.

Anayasa'nın 38/4 maddesinde "*Suçluluğu bükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılmaz.*" hükmüne yer verilmiştir. Madde metninde yazılı "*bükmen*" ibaresinin kesinleşmiş bir mahkumiyet kararı anlamına geldiği konusunda şüphe yoktur. Aksi takdirde, bir kimse hakkında kesinleşmemiş bir karara yahut ceza yargılamasına dayanarak, o kimsenin suçlu olduğu veya olmadığı konusunda sonuca varmaya çalışılırdı ki, bu durumun tehlikeli ve yanlış olduğu açıktır.

Masumiyet karinesi açısından bir kimsenin suçlu sayılabilmesi için, kesinleşmiş bir mahkumiyet kararına dayanılması gereklidir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı, masumiyet karinesi açısından değerlendirildiğinde; her ne kadar Hakimde sanığın suçlu olduğu konusunda bir kanaat oluşmuş ise de, bu kanaat bir hüküm olarak açıklanmamakta olup söz konusu karar, kanun yollarından geçerek kesinleşmiş bir mahkumiyet kararı mahiyetinde değildir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; işverence feshedilerek gösterilen 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 48/A-5 maddesinde, maddede sayılı suçlardan mahkum olmamak şartı bulunmaktadır. Artvin Ağır Ceza Mahkemesi'nin 14/03/2019 tarihli ve 2016/96 E. 2019/51 K.

sayılı ilamı mahkumiyet kararı niteliğinde olmadığından davacının iş sözleşmesinin feshi haklı ya da geçerli nedene dayanmamakta olup Mahkemece aksi yönde kanaatle davanın reddine karar verilmesi hatalıdır.

Dairemizce yeniden esas hakkında tesis edilen hükümde, feshin geçersizliğine ve davacının davalı Bodrum Belediyesi Personel Anonim Şirketine ait işyerindeki işine iadesine karar verilmiştir.

İlk derece yargılaması aşamasında düzenlenmiş 20/02/2024 tarihli bilirkişi raporunda işe iade kararına bağlı mali haklar usul ve yöntemince hesaplanmış olup Dairemizce bu rapora itibar edilerek mali haklar belirlenmiştir.

Davalılar arasında 4857 sayılı Kanun'un 2/6. maddesi uyarınca asıl işveren alt işveren ilişkisi bulunmaktadır. Asıl işveren durumundaki davalı Belediyenin işe iade yönünde bir yükümlülüğü bulunmamakta ise de, işe iade kararı sonrası işçinin alt işverene işe başlamak için başvurması ve alt işverenin işe almaması halinde ödenmesi gereken işe başlatmama tazminatı ile dört aya kadar boшта geçen süre ücreti ve diğer haklarından alt işverenle birlikte sorumluluğu vardır. Bu itibarla, davalı Belediye, mali yükümlülüklerden alt işveren davalı şirketle birlikte sorumlu tutulmuştur.

Açıklanan nedenlerle, davalı Bodrum Belediyesi Personel Anonim Şirketi vekilinin istinaf sebepleri yerinde görülmediğinden başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir. Davacı vekilinin istinafı ise, yukarıda ilgili paragrafta belirtilen yöne temas eden kısmı itibarıyla haklı bulunmuş, sair hususlara ilişkin itirazları ise yerinde görülmemiş olup istinaf başvurusu kısmen kabul edilmiştir. Bu itibarla, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b.2. maddesi gereğince İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılarak aşağıda gösterildiği şekilde yeniden esas hakkında hüküm tesis edilmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

A-Davalı Bodrum Belediyesi Personel Anonim Şirketi vekilinin istinaf başvurusunun 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b.1 maddesi gereğince ESASTAN REDDİNE,

B-Davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulüyle; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b.2. maddesi gereğince, düzelterek yeniden esas hakkında hüküm kurulmak üzere, yukarıda tarih ve sayısı belirtilen İlk Derece Mahkemesi kararının KALDIRILMASINA,

C-Davanın kabulüyle;

1-İşverence yapılan FESHİN GEÇERSİZLİĞİNE ve davacının davalı Bodrum Belediyesi Personel Anonim Şirketi'ne ait işyerindeki işine iadesine,

2-Davacının kanuni sürede işe başvurmasına rağmen, alt işverenin süresi içinde işe başlatmaması halinde, davalılar tarafından müştereken ve müteselsilen ödenmesi gereken tazminat miktarının fesih nedeni ve kıdemi dikkate alınarak dört aylık ücreti olan brüt 26.760,00 TL tutarında belirlenmesine,

3-Davacının işe iade için alt işverene süresi içinde başvurması halinde hak

kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar doğmuş bulunan en çok dört aylık ücret ve diğer hakları olarak brüt 43.039,72 TL'nin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya ödenmesi gerektiğinin tespitine, davacının işe başlatılması halinde varsa ödenen ihbar ve kıdem tazminatının bu alacaktan mahsubuna,

4-Alınması gerekli 615,40 TL karar ve ilam harcından, peşin alınan 179,90 TL karar ve ilam harcının mahsup edilerek bakiye 435,50 TL karar ve ilam harcının davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak hazineye gelir kaydına,

5-Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanan 840,00 TL arabuluculuk ücretinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak hazineye gelir kaydına,

6-Davacı tarafça yatırılan 179,90 TL dava başvurma harcı, 179,90 TL karar ve ilam harcı ile 1.169,40 TL istinaf kanun yoluna başvurma harcı olmak üzere toplam 1.529,20 TL harcın davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

7-Davacı tarafça (harç hariç olmak üzere) toplam 2.733,50 TL yargılama giderinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

8-Davalı tarafça ilk derece aşamasında yapılan yargılama giderinin kendi üzerinde bırakılmasına,

9-Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne göre belirlenen 30.000,00 TL vekalet ücretinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

10-Taraflarca yatırılan gider avansının varsa kullanılmayan kısmının 6100 sayılı Kanun'un 333. maddesi uyarınca İlk Derece Mahkemesince ilgilie iadesine,

D-1- Davacı tarafça ödenen istinaf karar harcının talep halinde davacıya iadesine,

2- Alınması gerekli 615,40 TL istinaf karar harcından, peşin alınan 427,60 TL'nin mahsup edilerek bakiye 187,80 TL istinaf karar harcının davalı Bodrum Belediyesi Personel Anonim Şirketi'nden alınarak hazineye gelir kaydına,

2-İstinaf incelemesi sırasında duruşma açılmadığından, bu inceleme yönünden vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,

4-Kararın tebliği ile harç iade ve tahsil müzekkeresi yazılması işlemlerinin İlk Derece Mahkemesince yerine getirilmesine,

Dair, dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 8/a maddesi ile 4857 sayılı İş Kanunu'nun 20/3 maddesi uyarınca niteliği itibarıyla **KESİN** olmak üzere, 24/04/2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.